

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 11. maj 2006

om et krav til medlemsstaterne om at træffe foranstaltninger til at sikre, at der kun markedsføres børnesikrede lightere, og forbyde markedsføringen af lightere, der kan henføres under kategorien gadgets

(meddelt under nummer K(2006) 1887 og nummer K(2006) 1887, berigtiget)

(EØS-relevant tekst)

(Denne beslutning erstatter og ophæver Kommissionens beslutning 2006/498/EF offentliggjort i Den Europæiske Unions Tidende L 197 af 19. juli 2006, s. 9)

(2006/502/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/95/EF af 3. december 2001 om produktsikkerhed i almindelighed ⁽¹⁾, særlig artikel 13, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ifølge direktiv 2001/95/EF må producenter kun markedsføre sikre produkter.
- (2) Bliver Kommissionen bekendt med, at bestemte produkter udgør en alvorlig risiko for forbrugernes sikkerhed og sundhed, kan den under overholdelse af visse krav i henhold til artikel 13 i direktiv 2001/95/EF vedtage en beslutning, som pålægger medlemsstaterne at træffe midlertidige foranstaltninger til især at begrænse eller stille særlige betingelser for markedsføring af sådanne produkter, forbyde produkternes markedsføring og vedtage de nødvendige ledsageforanstaltninger til at sikre, at forbuddet overholdes, eller kræve produkterne trukket eller kaldt tilbage fra markedet.
- (3) En sådan beslutning træffes i de tilfælde, hvor medlemsstaterne anvender vidt forskellige fremgangsmåder for at imødegå den pågældende risiko, hvor risikoen ikke, på grund af arten af det pågældende produktsikkerhedspro-

blem, kan imødegås på en måde, der svarer til sagens hastende karakter, på grundlag af de procedurer, der er fastsat i specifikke fællesskabsforskrifter vedrørende de pågældende produkter, og hvor risikoen alene kan imødegås effektivt ved vedtagelse af passende foranstaltninger på fællesskabsniveau for at tilvejebringe et ensartet og højt beskyttelsesniveau for forbrugernes sikkerhed og sundhed og for at sikre, at det indre marked fungerer tilfredsstillende.

- (4) Lightere er i sig selv farlige produkter, da de frembringer en flamme eller varme og indeholder et brændbart brændstof. Lightere frembyder en alvorlig risiko, når de bruges forkert af børn, og kan resultere i brande, personskader eller endog dødsfald. I betragtning af lighteres iboende farlighed, det meget høje antal, der markedsføres, og den forventelige anvendelse bør den alvorlige risiko, som lightere frembyder for børns sikkerhed, ses i forhold til børns mulige brug heraf under leg.
- (5) De alvorlige risici ved lightere bekræftes også af de data og oplysninger, der foreligger om brande i EU, som kædes sammen med børns leg med lightere. I en rapport offentliggjort af det britiske handels- og industriministerium i februar 1997 om europæisk forskning i ulykker forårsaget af børn under 5 år under leg med lightere og tændstikker («European research — accidents caused by children under 5 playing with cigarette lighters and matches»), blev det anslået, at der var i alt ca. 1 220 brande, 260 tilfælde af personskade og 20 dødsfald i EU i 1997. Nyere oplysninger bekræfter, at børns leg med ikke-sikrede lightere stadig forårsager et betydeligt antal alvorlige ulykker, også dødsfald, i EU.

⁽¹⁾ EFT L 11 af 15.1.2002, s. 4.

- (6) Australien, Canada, New Zealand og USA har lovgivning, hvori der er fastsat lignende krav om børnesikring af lightere som i denne beslutning. Inden lovgivningen blev vedtaget, blev der gennemført en undersøgelse i USA. Den amerikanske kommission for forbrugere og produktsikkerhed (Consumer Product Safety Commission) fremsatte i 1993 et forslag til et regulativ om lightere, hvori det blev anslået, at børns brug af lightere årligt forårsagede 5 000 brande, 1 150 tilfælde af personskade og 170 dødsfald i USA.
- (7) Det amerikanske krav om børnesikring blev indført i 1994. I 2002 viste en amerikansk undersøgelse af kravets effektivitet, at der nu var 60 % færre brande, tilskadekomne og omkomne.
- (8) Høringer af medlemsstaterne i det udvalg, der er nedsat i henhold til artikel 15 i direktiv 2001/95/EF, har vist, at medlemsstaterne bruger betydeligt forskellige metoder til at imødegå den risiko, der er forbundet med ikke-børnesikrede lightere.
- (9) Der findes to tekniske standarder vedrørende sikkerheden ved lightere: den europæiske og internationale standard EN ISO 9994:2002 »Lightere. Sikkerhedsspecifikation«, der indeholder specifikationer for kvaliteten, pålideligheden og sikkerheden ved lightere kombineret med passende testprocedurer under fabrikationen, men som ikke omfatter specifikationer for børnesikring, og den europæiske standard EN 13869:2002 »Lightere. Børnesikring af lightere. Sikkerhedskrav og prøvningsmetoder«, der indeholder specifikationer for børnesikring.
- (10) Kommissionen har offentliggjort referencerne for EN ISO 9994:2002 i *Den Europæiske Unions Tidende* ⁽¹⁾ i overensstemmelse med proceduren i artikel 4 i direktiv 2001/95/EF, der giver grundlag for en formodning om overensstemmelse med det almindelige sikkerhedskrav, som er omhandlet i direktiv 2001/95/EF, vedrørende de risici, der er omfattet af denne standard. Med hensyn til børnesikring mente nogle medlemsstater, at Kommissionen også bør offentliggøre referencerne for EN 13869:2002 i *Den Europæiske Unions Tidende*. Andre medlemsstater mente dog, at EN 13869:2002 først bør revideres grundigt.
- (11) I mangel af fællesskabsforanstaltninger vedrørende børnesikring af lightere og forbud mod lightere, der kan henføres under kategorien gadgets, vil nogle medlemsstater muligvis vedtage divergerende nationale foranstaltninger. Hvis der indføres sådanne foranstaltninger, vil det uundgåeligt medføre et uensartet beskyttelsesniveau og hindringer for handelen med lightere inden for Fællesskabet.
- (12) Der findes ingen specifik fællesskabslovgivning om lightere. I betragtning af det pågældende sikkerhedsproblem og sagens hastende karakter kan risikoen ikke imødegås effektivt på grundlag af andre procedurer, der er fastsat i specifikke fællesskabsforskrifter. Det er derfor nødvendigt at vedtage en beslutning i henhold til artikel 13 i direktiv 2001/95/EF.
- (13) På grund af den alvorlige risiko ved lightere og for at sikre et konstant højt niveau for beskyttelse af forbrugernes sikkerhed og sundhed i hele EU samt undgå handelshindringer bør der vedtages en midlertidig beslutning i overensstemmelse med artikel 13 i direktiv 2001/95/EF. Med en midlertidig beslutning ville markedsføring af lightere hurtigt kunne gøres betinget af, at lighterne er børnesikrede. Indtil der findes en permanent løsning, som bør baseres på international konsensus, ville man med en sådan beslutning kunne forhindre flere personskader og dødsfald.
- (14) Denne beslutnings krav om børnesikring bør omfatte engangslightere, fordi der er en særlig høj risiko for, at børn kan bruge dem forkert. En amerikansk undersøgelse fra 1987, »Harwood's study«, viste, at gennemsnitligt 96 % af de ulykker, der skyldtes børns leg med lightere, blev forårsaget af engangslightere. Kun meget få ulykker var forårsaget af andre lightere end engangslightere dvs. de såkaldte luksuslightere eller semi-luksuslightere, som er udformet, fremstillet og markedsført på en måde, der sikrer en fortsat forventet sikker anvendelse i en lang periode, som er omfattet af en skriftlig garanti og efter-salgsservice med hensyn til udskiftning eller reparation af dele i løbet af lighternes levetid, og som er karakteriseret ved en forfinet udformning med brug af dyre materialer, luksuriøst image og lav substitutionsgrad i forhold til andre lightere, og ved at de distribueres til salgssteder i overensstemmelse med mærkets prestige og luksuriøse image. Disse undersøgelsesresultater stemmer overens med det faktum, at folk kan forventes at være mere påpasselige med dyrere lightere, der er beregnet til at blive brugt over et længere tidsrum.
- (15) Alle lightere, der på mindste måde ligner andre genstande, som almindeligvis vides at virke tiltrækkende på børn eller være beregnet til at blive brugt af børn, bør forbydes. Dette omfatter også, men er ikke begrænset til, lightere, som er udformet som tegneseriefignurer, legetøj, skydevåben, ure, telefoner, musikinstrumenter, køretøjer, menneskekroppe eller dele af menneskekroppe, dyr, føde- eller drikkevarer, eller som spiller musik eller har lys, der blinker, objekter, der bevæger sig, eller andre overraskelseffekter, der kan henføres under kategorien gadgets, og som indebærer stor risiko for, at de bruges forkert af børn.

⁽¹⁾ EUT C 100 af 24.4.2004, s. 20.

- (16) For at gøre det lettere for producenter af lightere at opfylde kravet om børnesikring bør der henvises til de relevante specifikationer i den europæiske standard EN 13869:2002, således at lightere, der er i overensstemmelse med tilsvarende specifikationer i de nationale standarder, som gennemfører den nævnte europæiske standard, må formodes at opfylde kravet om børnesikring i denne beslutning. Lightere, der er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i ikke-EU-lande, hvor der stilles krav til børnesikring svarende til dem, der er fastsat ved denne beslutning, bør derfor også formodes at opfylde kravet om børnesikring i denne beslutning.
- (17) Ensartet og effektiv håndhævelse af bestemmelserne om børnesikring i denne beslutning kræver, at producenterne efter anmodning fra de kompetente myndigheder fremlægger testrapporter om børnesikring, der er udstedt af testmyndigheder, som er akkrediteret af akkrediteringsorganer, der er medlem af internationale akkrediteringsorganisationer eller på anden måde godkendt af myndighederne til at udføre dette arbejde, eller som er udstedt af testmyndigheder, der er godkendt til at udføre denne type test af myndighederne i lande, hvor der stilles sikkerhedskrav, der svarer til dem, der fastsættes ved denne beslutning. Lighterproducenter skal efter anmodning straks forelægge al nødvendig dokumentation for de kompetente myndigheder, der er oprettet i henhold til artikel 6 i direktiv 2001/95/EF. Hvis producenten ikke er i stand til at forelægge en sådan dokumentation inden for den af de kompetente myndigheder fastlagte frist, skal lighterne trækkes tilbage fra markedet.
- (18) I henhold til artikel 5, stk. 2, i direktiv 2001/95/EF skal distributører bidrage til at sikre, at de lightere, de tilbyder, opfylder denne beslutnings krav om børnesikring. De bør især samarbejde med de kompetente myndigheder ved efter anmodning at give dem den nødvendige dokumentation til at spore lighternes oprindelse.
- (19) Der indrømmes producenterne de kortest mulige overgangsperioder til at træffe de foranstaltninger, der er omhandlet i denne beslutning, på grund af nødvendigheden af at forebygge yderligere ulykker, idet der tages hensyn til tekniske forhold og sikres proportionalitet. Medlemsstaterne behøver ligeledes en overgangsperiode til at sikre, at foranstaltningerne efterkommes på en effektiv måde i betragtning af det store antal lightere, der årligt markedsføres i EU, og de mange forskellige distributionskanaler, der anvendes til markedsføringen. Producenternes forpligtelse til kun at markedsføre børnesikrede lightere bør derfor finde anvendelse ti måneder fra datoen for meddelelsen af denne beslutning, mens forpligtelsen til, at kun børnesikrede lightere gøres tilgængelige for forbrugerne, bør finde anvendelse et år efter, at forbuddet mod markedsføring af ikke-børnesikrede lightere træder i kraft. Derfor indføres sidstnævnte forpligtelse, når denne beslutning revideres et år efter vedtagelsen.
- (20) I henhold til artikel 13, stk. 3, i direktiv 2001/95/EF er eksport af farlige produkter fra Fællesskabet, for hvilke der er vedtaget en beslutning, forbudt. I betragtning af lightermarkedets struktur, dvs. antallet af producenter i hele verden, omfanget af eksport og import samt globaliseringen af markederne, ville et eksportforbud imidlertid ikke øge forbrugernes sikkerhed i tredjelande, hvor der ikke findes krav om børnesikring, eftersom eksporten fra EU ville blive erstattet af ikke-børnesikrede lightere fra ikke-EU-lande. Anvendelsen af artikel 13, stk. 3, bør derfor udsættes, indtil der er vedtaget en international børnesikringsstandard. Dette berører ikke foranstaltninger, der er truffet i tredjelande, hvor der stilles krav om børnesikring.
- (21) Foranstaltningerne i denne beslutning er i overensstemmelse med udtalelse fra det udvalg, der er nedsat i henhold til artikel 15 i direktiv 2001/95/EF —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

I denne beslutning forstås ved:

- 1) »Lighter«: en manuelt betjent flammefrembringende anordning, der bruger et brændstof og normalt anvendes til bevidst tænding af navnlig cigaretter, cigarer og piber, og som kan forventes at blive anvendt til at tænde andre materialer såsom papir, lampevæger, stearinlys og lanterner, og som er fremstillet med integreret brændstofforsyning, hvad enten den er beregnet til at blive genopfyldt eller ej.

Uden at det berører forbuddet mod markedsføring af lightere, der kan henføres under kategorien gadgets, jf. artikel 2, stk. 2, i denne beslutning, omfatter definitionen ikke genopfyldelige lightere, for hvilke producenterne efter anmodning forelægger de kompetente myndigheder den nødvendige dokumentation for, at lighterne er udformet, fremstillet og markedsført på en måde, der sikrer en fortsat forventet sikker anvendelse i en periode på mindst fem år, at de kan repareres og navnlig opfylder alle følgende krav:

- en skriftlig garanti fra producentens side på mindst to år for den enkelte lighter i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF ⁽¹⁾,
- praktisk mulighed for reparation og sikker genopfyldning i hele produktets levetid, herunder navnlig en tændmekanisme, der kan repareres

⁽¹⁾ EFT L 171 af 7.7.1999, s. 12.

— dele, som ikke er til engangsbrug, men som risikerer at blive slidt op eller gå i stykker, skal kunne udskiftes eller repareres af et autoriseret eller specialiseret eftersalgsservicecenter i Den Europæiske Union.

2) »Lightere, der henføres under kategorien gadgets«: en lighter, som defineret i specifikation 3.2. i den europæiske standard EN 13869:2002.

3) »Børnesikret lighter«: en lighter, der udformes og fremstilles på en sådan måde, at den ikke til normale eller med rimelighed forventelige anvendelsesformål kan betjenes af børn, der er under 51 måneder gamle, enten på grund af f.eks. de kræfter, der kræves for at betjene den, eller på grund af dens udformning eller beskyttelse af tændmekanismen eller på grund af de vanskelige manøvrer eller rækkefølgen af manøvrer, der er nødvendige for antændingen.

Følgende lightere formodes at være børnesikrede:

a) lightere, der er i overensstemmelse med de nationale standarder, der gennemfører den europæiske standard EN 13869:2002, for så vidt angår andre specifikationer end dem, der er omhandlet i nævnte standards punkt 3.1, 3.4 og 5.2.3

b) lightere, der er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i ikke-EU-lande, hvor der stilles tilsvarende krav om børnesikring som i denne beslutning.

4) »Engangslightermodel«: lightere fra samme producent, hvis udformning eller andre kendetegn ikke varierer på en måde, der påvirker børnesikringen.

5) »Børnesikringstest«: en systematisk test af børnesikringen på en given lightermodel på grundlag af en stikprøve af de pågældende lightere, navnlig test, der er i overensstemmelse med de nationale standarder, der gennemfører den europæiske standard EN 13869:2002, for så vidt angår andre specifikationer end dem, der er omhandlet i nævnte standards punkt 3.1, 3.4 og 5.2.3, eller som er i overensstemmelse med testkravene i de relevante bestemmelser i ikke-EU-lande, hvor der stilles tilsvarende krav om børnesikring som i denne beslutning.

6) »Producent«: jf. definitionen i artikel 2, litra e), i direktiv 2001/95/EF.

7) »Distributør«: jf. definitionen i artikel 2, litra f), i direktiv 2001/95/EF.

Artikel 2

1. Medlemsstaterne sørger for, at kun lightere, der er børnesikrede, markedsføres efter udløbet af en frist på ti måneder fra datoen for meddelelsen af denne beslutning.

2. Efter udløbet af fristen i stk. 1 forbyder medlemsstaterne markedsføringen af lightere, der kan henføres under kategorien gadgets.

Artikel 3

1. Medlemsstaterne kræver efter udløbet af en frist på ti måneder fra datoen for meddelelsen af denne beslutning, at producenterne som en betingelse for markedsføring af lightere

a) opbevarer og efter anmodning fra de kompetente myndigheder, der er oprettet i henhold til artikel 6 i direktiv 2001/95/EF, straks indsender en rapport om børnesikringstesten for hver lightermodel og en vareprøve på lightere af den testede model som bevis for, at den markedsførte lightermodel er børnesikret

b) på anmodning attesterer over for de kompetente myndigheder, at alle lightere i hver af de sendinger, der markedsføres, er i overensstemmelse med den testede model, og på anmodning forelægger myndighederne dokumentation om det test og kontrolprogram, der ligger til grund for denne attestering

c) til stadighed kontrollerer, at de fremstillede lightere er i overensstemmelse med de tekniske løsninger, der er fastlagt med henblik på børnesikring, ved hjælp af passende testmetoder, og sørger for, at de kompetente myndigheder har adgang til de produktionsregistre, der skal føres for at vise, at alle de producerede lightere er i overensstemmelse med den testede model

d) opbevarer og på anmodning straks sender en ny rapport om børnesikringstesten til de kompetente myndigheder, hvis der sker ændringer af lightermodellen, som betyder, at modellen ikke længere opfylder kravene i denne beslutning.

2. Medlemsstaterne kræver efter udløbet af en frist på ti måneder fra datoen for meddelelsen af denne beslutning, at distributører opbevarer og på anmodning straks giver de kompetente myndigheder den nødvendige dokumentation til identificering af enhver person, som har forsynet dem med de lightere, som de markedsfører, for at sikre, at producenten af lighterne kan spores i hele afsætningskæden.

3. Lightere, for hvilke producenter og distributører ikke kan forelægge den i stk. 1 og 2 nævnte dokumentation inden for den frist, der er fastsat af de kompetente myndigheder, trækkes tilbage fra markedet.

Artikel 4

1. De i artikel 3 omhandlede rapporter om børnesikringstest skal bl.a. indeholde:

- a) producentens og importørens, hvis lighterne er importeret, navn, adresse og hjemsted, uanset hvor han har nedsat sig
- b) en fuldstændig beskrivelse af lighteren, herunder størrelse, form, vægt, brændstof, brændstofkapacitet, tændmekanisme, børnesikringsanordninger, udformning, tekniske løsninger og andre anordninger, der betyder, at lighteren er børnesikret i overensstemmelse med definitionerne og kravene i denne beslutning. Der skal navnlig være en udførlig beskrivelse af alle dimensioner, de kræfter, der er nødvendige for at betjene lighteren, eller andre anordninger, der påvirker lighteren børnesikring, herunder producentens tolerancer gældende for hver af disse anordninger
- c) en udførlig beskrivelse af testene og de opnåede resultater, datoerne for testene, stedet, hvor testene blev udført, navnet på den organisation, der udførte testene, samt oplysninger om denne organisations kvalifikationer og kompetence til at udføre de pågældende test
- d) adresse på det sted, hvor lighterne er blevet eller bliver produceret
- e) stedet, hvor den dokumentation, der kræves i henhold til denne beslutning, opbevares
- f) referencer for testorganisationens akkreditering eller godkendelse.

2. De i artikel 3 omhandlede rapporter om børnesikringstest udstedes af:

- a) enten testmyndigheder, som opfylder kravene i EN ISO/IEC 17025:2005 »Generelle krav til prøvnings- og kalibreringslaboratoriets kompetence«, som er akkrediteret til udførelse af børnesikringstest på lightere af et medlem af den internationale akkrediteringsorganisation ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation), eller som på anden måde er anerkendt med henblik herpå af en medlemsstats kompetente myndighed, eller
- b) testmyndigheder, hvis rapporter om børnesikringstest accepteres af et af de lande, hvor der stilles tilsvarende krav til børnesikring som i denne beslutning.

I det omfang, det er nødvendigt, offentliggør og ajourfører Kommissionen til orientering en liste over testmyndighederne, jf. stk. 2, litra a) og b).

Artikel 5

Forbuddet i artikel 13, stk. 3, i direktiv 2001/95/EF finder ikke anvendelse.

Artikel 6

1. Medlemsstaterne træffer de fornødne foranstaltninger for at efterkomme denne beslutning senest fire måneder fra datoen for meddelelsen af denne beslutning og offentliggøre foranstaltningerne. De underretter straks Kommissionen herom.

2. Denne beslutning anvendes indtil 12 måneder fra datoen for meddelelsen af denne beslutning.

3. På grundlag af de høstede erfaringer og under hensyntagen til forløbet, indtil der kan vedtages en permanent foranstaltning, bestemmer Kommissionen, om denne beslutnings gyldighedsperiode skal forlænges yderligere, om beslutningen, navnlig artikel 1, stk. 1 og 3, og artikel 4, bør ændres, og om suspensionen i artikel 5 bør ophæves. Navnlig med hensyn til artikel 1, stk. 3, bestemmer Kommissionen, om internationale standarder eller nationale bestemmelser eller standarder eller andre tekniske specifikationer, navnlig specifikationer vedrørende alternative metoder til eller kriterier for fastsættelse af børnesikring af lightere, kan anerkendes som svarende til det krav om børnesikring, der fastsættes i denne beslutning. Beslutningerne, der er omhandlet i dette stykke, træffes i overensstemmelse med artikel 15, stk. 2, i direktiv 2001/95/EF.

4. Inden for rammerne af de aktiviteter, der er omhandlet i artikel 10 i direktiv 2001/95/EF om produktsikkerhed i almindelighed, vil Kommissionen inden fristen for medlemsstaternes gennemførelse af denne beslutning fastlægge retningslinjer for at lette den praktiske anvendelse af denne beslutning.

Artikel 7

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. maj 2006.

På Kommissionens vegne
Markos KYPRIANOU
Medlem af Kommissionen